TUNNISTAMATTOMAT SARJAMURJAAJAT JA SARJAMURHAAJAT JOTKA JÄI KIINNI VUOSIEN JÄLKEEN

OPUS

.

Venturan kuristaja

Venturan kuristaja	
	Tiedot
Uhrit	3
Rikosten laajuus	Toukokuu – joulukuu 1977
Maa	Yhdysvallat
Osavaltio	Kalifornia
Sijainti	Venturan lääni
Pidätyspäivämäärä	8. elokuuta 2024

Warrenin pidätyskuva

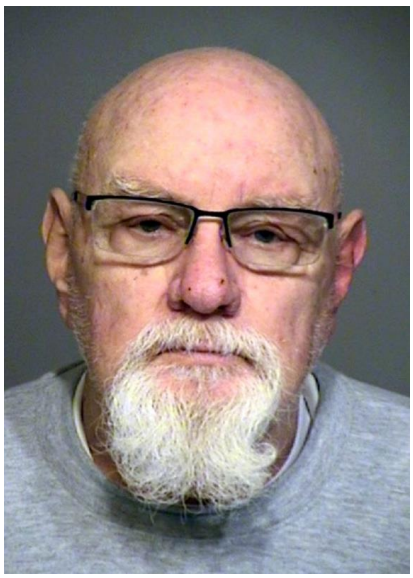

Venturan **kuristaja** on nimi amerikkalaiselle sarjamurhaajalle, joka oli vastuussa kolmen seksityöntekijän murhista Venturan piirikunnassa Kaliforniassa toukokuusta joulukuuhun 1977. Surmat tapahtuivat suunnilleen samaan aikaan, kun Hillside Strangler oli aktiivinen läheisessä Los Angelesissa , ja jossain vaiheessa niiden ajateltiin liittyvän toisiinsa, ennen kuin kävi ilmi, että erillinen tappaja oli vastuussa. [1][2]

Vuonna 2024 ilmoitettiin, että **Warren Luther Alexander** , joka tuolloin odotti oikeudenkäyntiä Pohjois-Carolinassa vuonna 1992 tapahtuneesta murhasta , oli yhdistetty Venturan murhiin DNA:n perusteella . [3] Hänet luovutettiin Kaliforniaan, ja hän odottaa parhaillaan oikeudenkäyntiä.

Murhat

Toukokuun 29. päivänä 1977 löydettiin 18-vuotiaan Kimberly Carol Fritzin ruumis sängyltä motellista Port Huenemessa . Tuolloin Fritz käytti salanimeä "Carol Brown" ja oli harjoittanut prostituutiota läheisessä Oxnardissa . [4] Hänet oli kuristettu kuoliaaksi, ja vaikka tutkijat löysivät yhden silminnäkijän, johon he käyttivät hypnoosia , tutkinta tuotti hyvin vähän johtolankoja. [5]

Syyskuun 9. päivänä 31-vuotiaan **Velvet Ann Sanchezin** ruumis löydettiin hotellihuoneen lattialta Oxnardissa. Samoin kuin Fritzin tapauksessa, Sanchez oli kuristettu kuoliaaksi. [6]

Joulukuun 27. päivänä löydettiin 22-vuotiaan **Lorraine Rodriguezin** ruumis sillalta Oxnardissa. Myös hänet oli kuristettu kuoliaaksi. [7]

Tutkinta

Venturan murhien aikaan lähellä sijaitsevassa Los Angelesissa oli meneillään samankaltaisia murhia, jotka myöhemmin liitettiin " Rinteen kuristajaan ", ja Fritzin, Sanchezin ja Rodriguezin kuolemien epäiltiin liittyvän kyseiseen tapaukseen. Epäily vain syveni, kun Richard Reynolds, kuollut mies, josta tuli epäilty Los Angelesin murhista, oli Venturan piirikunnassa murhien tapahtuessa siellä. [8] Reynolds kuitenkin myöhemmin vapautettiin syytteistä molemmissa tapauksissa. [2] Vuonna 1979 Kenneth Bianchi ja Angelo Buono pidätettiin Los Angelesin murhista.

Vuoden 2024 pidätys

Elokuussa 2024 tutkijat saivat ilmoituksen, kun Venturan murhien DNA:ta löydettiin epäillyn, 73-vuotiaan Warren Luther Alexanderin, henkilöstä. Etelä-Kaliforniasta kotoisin oleva Alexander oli entinen kuorma-autonkuljettaja, joka pidätettiin vuonna 2022 Nona Cobbin murhasta Pohjois-Carolinassa vuonna 1992. [9] Alexanderia syytettiin myöhemmin murhista ja hänet luovutettiin Kaliforniaan . Hän on kiistänyt syyllisyytensä ja hänet on määrä oikeudenkäyntiin. [1]

VIILTÄJÄ JACK

Viiltäjä-Jack	
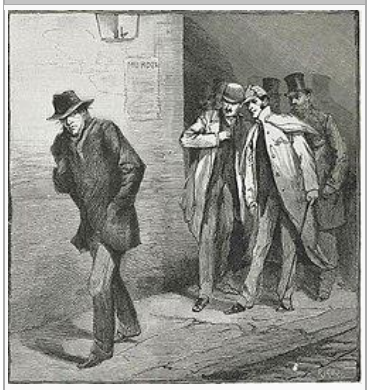 "Kodinturvajoukot East Endissä: epäilyttävä hahmo", *The Illustrated London News*, 13. lokakuuta 1888.	
Henkilötiedot	
Kansalaisuus	Yhdistynyt kuningaskunta
Muut tiedot	
Rikokset	murha
Uhrit	5+
[Muokkaa Wikidatassa]	

Viiltäjän niin sanotut viisi varmaa uhria olivat Mary Ann Nichols, Annie Chapman, Elizabeth Stride, Catherine Eddowes ja Mary Jane Kelly. Nämä kaikki asuivat Spitalfieldsin köyhän slummin ytimessä: kolme George Streetillä, kaksi Flower and Dean Streetillä ja yksi Thawl Streetillä.[22] Kaikki uhrit asuivat yhteismajoitustaloissa, joissa sai yösijan maksua vastaan. Kahden uhrin väitetään juoneen Ten Bell's Pubissa ennen murhaansa.[23]

Nicholsin ruumis löydettiin noin 3.40 perjantaina 31. elokuuta 1888 Buck's Row'lta (nykyään Durward Street) Whitechapelista. Kurkku oli viilletty auki kahdella syvällä viillolla, ja alavatsan alaosa oli osin viilletty auki syvällä, rosoisella viillolla. Alavatsan useat viillot oli tehty samalla veitsellä.[24]

Chapmanin ruumis löydettiin noin klo 6.00 lauantaina 8. syyskuuta 1888 takapihalle vievän käytävän vierestä Hanbury Street 29:n takapihalta Spitalfieldsistä. Aivan kuten Nicholsin tapauksessa kurkku oli viilletty auki kahdella viillolla.[25] Alavatsa oli viilletty täysin auki, ja myöhemmin huomattiin, että kohtu oli poistettu.[26] Kuolinsyyntutkimuksessa yksi todistaja kertoi nähneensä Chapmanin tummahiuksisen, "nukkavierun tyylikkään" miehen seurassa noin klo 5.30.[27]

Stride ja Eddowes tapettiin aikaisin sunnuntaiaamuna 30. syyskuuta 1888. Striden ruumis löydettiin noin klo 1.00 Dutfield's Yardin pihalta Berner Streetiltä (nykyään Henriques Street). Kuolinsyy oli yksi selvärajainen viilto, joka oli katkaissut päävaltimon niskan vasemmalla puolella. Se, oliko Stride Viiltäjän uhri tai keskeytettiinkö tämä surmatyön aikana, on epävarmaa siitä syystä, että Striden tapauksessa alavatsaa ei ollut silvottu.[28]

Todistajat, jotka arvelivat nähneensä Striden miehen seurassa aiemmin illalla, antoivat miehestä erilaisia kuvauksia: joidenkin mielestä mies oli vaalea, toisten mielestä tumma, ja osa sanoi tämän olleen nukkavierusti ja osa hyvin pukeutunut.[29]

Eddowesin ruumis löytyi Mitre Squarelta Lontoon Cityn alueelta 45 minuuttia Striden jälkeen. Kaula oli leikattu ja alavatsa viilletty auki yhdellä pitkällä ja syvällä, rosoreunaisella viillolla. Vasen munuainen ja suurin osa kohtua puuttuivat. Paikallinen mies, Joseph Lawende oli kulkenut aukion lävitse kahden ystävänsä kanssa ennen murhaa, ja hän kertoi nähneensä vaaleahiuksisen, nukkavierusti pukeutuneen miehen, jonka seurassa ollut nainen saattoi olla Eddowes. Hänen seuralaisensa eivät kuitenkaan kyenneet vahvistamaan hänen kuvaustaan.[30] Eddowesin ja Striden murhia kutsuttiin myöhemmin "tuplatapaukseksi" (engl. *double event*).[31]

Osa Eddowesin veristä esiliinaa löydettiin asuinrakennuksen sisäänkäynnin vierestä Goulston Streetiltä Whitechapelistä. Esiliinan kappaleen yläpuolella oli seinäkirjoitus, joka tunnettiin myöhemmin Goulston Streetin seinäkirjoituksena, tuntui syyttävän murhista juutalaista tai juutalaisia, mutta oli epäselvää, oliko murhaaja kirjoittanut tekstin pudottaessaan esiliinan palan vai oliko kyse vain sattumasta.[32] Suur-Lontoon poliisin komentaja Charles Warren pelkäsi seinäkirjoituksen saavan aikaan juutalaisvastaisia mellakoita ja määräsi sen pestäväksi pois ennen aamunkoittoa.[33]

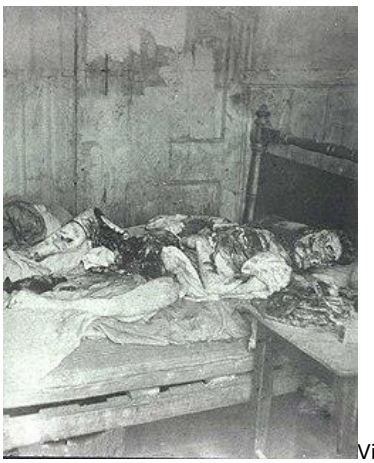
Virallinen poliisivalokuva Mary Kellyn silvotusta ruumiista, joka löydettiin tämän asunnosta osoittessa 13 Miller's Court.[10]

Kellyn kauhistuttavalla tavalla silvottu ruumis löydettiin klo 10.45 perjantai-aamuna 9. marraskuuta 1888 sängystä Kellyn yksiöstä osoitteessa 13 Miller's Court[10], Dorset Streetin sisäpihalla. Kurkku oli leikattu selkärankaan asti, ja alavatsasta oli käytännöllisesti katsoen poistettu kaikki elimet. Sydän puuttui.

Kaikki viisi uhria oli murhattu yöllä, viikonloppuna tai lähellä viikonloppua ja joko kuukauden lopussa tai noin viikko sen jälkeen.[34] Alavatsan silpominen paheni murhasarjan edetessä paitsi Striden tapauksessa, jossa murhaaja mahdollisesti keskeytettiin.[35]

Nicholsilta ei puuttunut sisäelimiä, Chapmanin kohtu vietiin, Eddowesilta vietiin kohtu ja toinen munuainen ja hänen kasvojaan viilleltiin, ja Kellyn ruumiista oli poistettu sisäelimet ja kasvot oli käytännössä hakattu pois, vaikka rikospaikalta ei puuttunutkaan muita elimiä kuin sydän.

Uskomus siitä, että näiden viiden murhan tekijä oli sama mies, juontuu historiallisesti aikalaistodisteista, joissa liitetään yhteen juuri nämä viisi ja suljetaan muut pois.[36] Vuonna 1894 Suur-Lontoon poliisivoimien ja rikospoliisin (CID) apulaispoliisipäällikkö Sir Melville Macnaghten kirjoitti raportin, jossa sanottiin: ”Whitechapelin murhaajalla oli 5 uhria—& vain 5 uhria.”[37] Vastaavasti viisi uhria liitti toisiinsa poliisilääkäri Thomas Bondin Lontoon Cityn rikospoliisin päällikkö Robert Andersonille kirjoittama kirje 10. marraskuuta 1888.[38]

Jotkut tutkijat uskovat, että vaikka osan murhista oli epäilemättä tehnyt yksi murhaaja, tuntematon määrä muita surmaajia oli vastuussa toisista.[39] Stewart P. Evans ja Donald Rumbelow ovat sitä mieltä, että ns. viiden varman uhrin tapauksessa kyseessä on "Viiltäjä-myytti" ja että vaikka kolmella tapauksella (Nichols, Chapman ja Eddowes) on selvä yhteys, Striden ja Kellyn tapauksissa selvää varmuutta ei ole ja vielä vähemmän Tabramin tapauksessa.[40] Toiset olettavat, että kaikkiaan kuusi murhaa Tabramista Kellyyn ovat yhden surmaajan käsialaa.[13]

Tohtori Percy Clark oli tapauksia tutkivan kuolinsyyntutkija George Bagster Phillipsin assistentti, jonka mielestä vain kolme murhaa oli tehnyt sama tekijä ja jonka mukaan muut oli ”heikkomielinen yksilö tai yksilöt jäljittelijäkseen [Viiltäjän] rikosta”.[41] Macnaghten liittyi poliisivoimiin vasta vuosi surmatöiden jälkeen, ja hänen muistiossaan on vakavia tosiasiallisia virheitä mahdollisten epäiltyjen tiedoissa.[42]

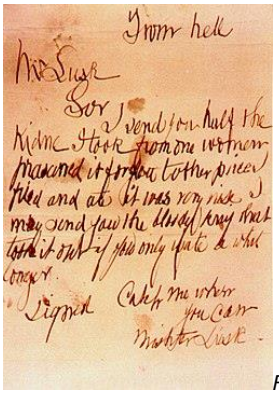
From Hell -kirje joka lähetettiin 15. lokakuuta 1888. Sen lähetti henkilö joka väitti olevansa Viiltäjä-Jack.

New Orleansin kirvesmies

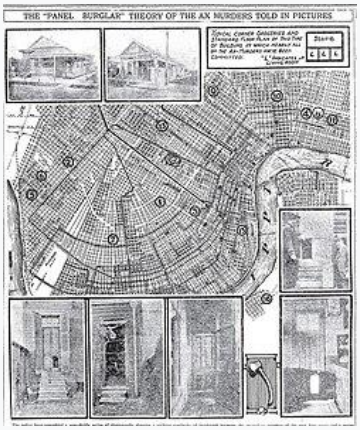

Kuvitettu kartta kirvesmurhien tapahtumapaikoista, maaliskuu 1919

Tiedot	
Uhrit	6–17 kuollutta, 6–14 loukkaantunutta
Rikosten laajuus	23. toukokuuta 1918 – 27. lokakuuta 1919
Maa	Yhdysvallat
Osavaltio	Louisianassa

Taustaa

”Kirvesmies” sai nimensä siitä, että hän käytti murha-aseena yleensä kirvestä, joka kuului usein uhrille. Uhrit oli tapettu kodeissaan ja rikospaikoilla oli todisteita siitä, että murhaaja oli murtautunut taloon. Uhrien taloista ei ollut varastettu mitään, jonka takia ryöstäminen ei ollut motiivi. Suurin osa Kirvesmiehen uhreista oli italialaisia maahanmuuttajia tai italialais-amerikkalaisia, ja siksi tutkijat olivat sitä mieltä, että tappaja saattoi olla etnisesti motivoitunut. Tiedotusvälineetkin huomasivat tämän ja ehdottivat, että mafia olisi ollut murhien takana. Analyytikot ovat kuitenkin pikemminkin sitä mieltä, että murhaaja oli seksuaalinen sadisti, joka nimenomaan etsi naisia uhreikseen.

Kriminologit Colin ja Damon Wilson päättelivät, että satunnaiset miesuhrit olivat pelkkiä sivu-uhreja, jotka joutuivat murhaajan ja varsinaisen uhrin (naisen) väliin. Epäuskottavampi teoria on, että murhat olivat tekijän pyrkimys edistää jazzia. Tämä teoria syntyi kirjeestä, jonka sanotaan olevan Kirvesmiehen lähettämä. Koska murhaajaa ei ole koskaan saatu kiinni, on epäselvää, miksi hän lopetti. Murhasarja päättyi yhtä salaperäisesti kuin oli alkanutkin. 13. maaliskuuta 1919 lehdet kertoivat, että Kirvesmies tappaa aina 15 minuuttia keskiyön jälkeen ja säästäisi ihmiset, joiden talossa soi jazz. Sinä yönä jazzklubit täyttyivät ihmisistä ja bändit soittivat aamuun asti. Murhia ei tapahtunut kyseisenä yönä.

Murhasarja

Ruokakauppias Joseph Maggion ja hänen vaimonsa Catherinen ruumiit löydettiin 22. toukokuuta 1918. Murhaaja oli murtautunut yöllä heidän taloonsa ja viiltänyt pariskunnan kurkut auki partaveitsen terällä. Tekijä oli myös hakannut Maggioita useita kertoja heidän kirveellään, minkä jälkeen oli poistunut talosta. Jake ja Andrew Maggio (Josephin veljet), löysivät ruumiit ensimmäisinä ja soittivat poliisille. Joseph oli ollut vielä elossa veljiensä tullessa, mutta kuoli pian sen jälkeen. Partaveitsi, jolla Maggiot tapettiin kuului Andrew'lle, jonka takia hänestä tuli epäilty. Poliisi kuitenkin poisti Andrew'n myöhemmin epäiltyjen listalta.

Kirvesmies iski seuraavan kerran 27. kesäkuuta. Louis Besumer ja hänen tyttöystävänsä Harriet Lowe saivat useita vammoja hyökkäyksen seurauksena, mutta selviytyivät. Tekijä oli käyttänyt aseena kirvestä, jolla hän oli hakannut uhrejaan ja jättänyt sitten kirveen pihalle. Puolet Lowen kasvoista halvaantui siihen tulleen voimakkaan iskun takia. Hänelle tehtiin 5. elokuuta kirurginen toimenpide, mutta hän kuoli sen seurauksena. Ennen kuolemaansa Lowe tunnusti, että Besumer oli hyökännyt hänen kimppuunsa. Besumeria oli myös epäilty saksalaiseksi vakoojaksi, joten hänet pidätettiin, mutta vapautettiin kaksi päivää myöhemmin. Poliisi pidätti Besumerin taas elokuussa Lowen kuoleman jälkeen, ja Besumer oli vankilassa viisi kuukautta, mutta hänet vapautettiin myöhemmin syytteistä.

Kolmas hyökkäys tapahtui 5. elokuuta alkuillasta. 28-vuotias Anna Schneider oli kahdeksannella kuulla raskaana ja yksin kotona. Hän heräsi makuuhuoneessaan, vain nähdäkseen tumman hahmon seisovan hänen yläpuolellaan. Yhtäkkiä hahmo alkoi iskeä häntä päähän tylpällä esineellä ja leikkasi hänen päänahkansa auki. Schneider ei aluksi muistanut hyökkäyksestä mitään, mutta vammoista huolimatta synnytti terveen tyttölapsen. Ex-vanki James Gleason pidätettiin hyökkäyksestä, mutta vapautettiin todisteiden puuttumisen vuoksi. Schneiderin murhayrityksen jälkeen poliisi alkoi epäillä, että tekijä voisi olla sama kuin Maggioiden kaksoismurhassa ja Besumerin/Lowen hyökkäyksessä.

Kirvesmies iski viisi päivää edellisen hyökkäyksen jälkeen. 80-vuotias Joseph Romano asui sisarentyttäriensä, Maryn ja Paulinen kanssa. Siskokset löysivät maassa makaavan setänsä, jonka päässä oli kaksi syvää haavaa. Romanoa oli isketty päähän kirveellä, joka aiheutti vakavan päävamman. Hänet vietiin sairaalaan, mutta hän kuoli kaksi päivää myöhemmin. Mary ja Pauline olivat nähneet tekijän pakenevan ja antoivat seuraavat tuntomerkit: tummaihoinen, tukeva mies, joka piti mustia vaatteita ja hattua. Romanon murha yhdistettiin aiempiin rikoksiin, ja siksi poliisi uskoi, että liikkeellä oli sarjamurhaaja.

Kirvesmies hyökkäsi 10. maaliskuuta 1919 Cortimiglian perheen kimppuun. Perheen vanhempien Charlesin ja Rosien kallot murskattiin kirveellä, mutta he jäivät henkiin. Hyökkäyksen kohteena oli myös kaksivuotias tytär Mary, jota puukotettiin niskaan terävällä esineellä. Mary ei selvinnyt hyökkäyksestä hengissä. Murha-ase, verinen kirves, löydettiin Cortimiglioiden talon edestä. Kirvesmies hyökkäsi seuraavan kerran 10. elokuuta Steve Bocan kimppuun ja löi hänen kallonsa kahtia kirveellä. Boca kuitenkin jäi eloon. Sarah Lauhmann (19-vuotias) 3. syyskuuta sai useita iskuja päähän ja hampaisiin tylpästä esineestä, mutta Bocan tapaan toipui vammoistaan. Viimeinen, varmistettu uhri surmattiin 27. lokakuuta. Mike Pepitone hakattiin hengiltä kirveellä samaan aikaan, kun hänen vaimonsa ja kuusi lastaan olivat kotona. Rouva Pepitone löysi veren peittämän miehensä makuuhuoneesta ja ehti nähdä tekijän pakenevan kirves kädessään. Rouva Pepitone ei kyennyt antamaan minkäänlaisia tuntomerkkejä tekijästä.

BTK-kuristaja

Dennis Lynn Rader (s. 9. maaliskuuta 1945), tunnetaan mediassa myös nimellä **BTK-kuristaja** (engl. *BTK Killer*) on yhdysvaltalainen sarjamurhaaja, joka terrorisoi Wichitan aluetta Kansasissa vuosina 1974–1991. Rader eli kaksoiselämää: päivisin hän oli kunnollinen perheenisä ja säntillinen turvallisuusalan työntekijä, mutta samaan aikaan hän kidutti ja murhasi brutaalisti ainakin kymmenen ihmistä. Hänen lempinimensä BTK viittaa hänen menetelmäänsä: sitoa (*Bind*), kiduttaa (*Torture*) ja tappaa (*Kill)* uhrit.[

Tiedot	
Uhrit	10+
Rikosten laajuus	15. tammikuuta 1974 – 19. tammikuuta 1991
Maa	Yhdysvallat
Osavaltio	Kansas
Pidätyspäivämäärä	25. helmikuuta 2005

Dennis Rader

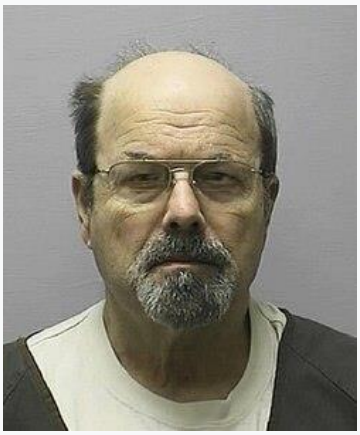

Kuva Raderista
Kansasin vankeinhoitolaitokselta , noin vuodelta 2009

Ensimmäiset uhrit

Oteron perhe

Rader murhasi ensimmäisen uhrinsa 28-vuotiaana. Hän oli valmistellut tekoaan huolellisesti ottamalla selvää perheen rutiineista. Hän oli kerännyt yhteen "isku-pakkauksensa", johon kuului ase, veitsiä, huppuja, naruja, teippiä, muovipusseja, käsineitä ja erilaisia työkaluja murtautumista varten. Ennen sisäänmenoaan hän katkaisi puhelinkaapelin.[3]

Hän tunkeutui tammikuun 15. päivän aamuna vuonna 1974 paikkakunnalle hiljattain muuttaneen Oteron perheen kotiin, jossa perheen vanhemmat olivat laittamassa 9-vuotiasta Josephia ja 11-vuotiasta Josephinea kouluun menoa varten.[1] Tämä oli yllätys, koska Rader oli odottanut kohtaavansa vain perheen äidin ja tyttären, jotka olivat hänen pääkohteitaan latina-naisina, joista hän piti erityisesti.[3] Perheen kolme muuta lasta olivat jo koulussa.[3] Rader murhasi koko perheen aloittaen perheen isästä ja vei lopuksi perheen tyttären kellariin, jossa murhasi tämän viimeisenä.[4] Hän pakeni paikalta rannekellon ja radion kanssa.[1] Kuristaminen ja "muistoesineiden", yleensä alusvaatteiden ottaminen rikospaikalta muodostuivat osaksi Raderin toimintamallia.[1][5][6] Hän jätti rikospaikalle myös siemennestettä ja kertoi myöhemmin saaneensa seksuaalista mielihyvää tappamisesta. Perheen 15-vuotias poika Charlie löysi ruumiit tullessaan kotiin myöhemmin samana päivänä.[1]

Muutamaa kuukautta myöhemmin, 4. huhtikuuta 1974 Rader oli murtautunut sisään lasioven rikkomalla ja odotti 21-vuotiaan Kathryn Brightin asunnossa. Tämän tultua kotiin yllättäen 19-vuotiaan veljensä kanssa, hän sitoi heidät, ampui Keviniä ja puukotti ankarasti vastaantaistellutta Katryniä useita kertoja rintakehään sekä kuristi tätä. Kathryn oli vielä elossa viranomaisten tullessa paikalle, mutta hän kuoli myöhemmin verenvuotoon sairaalassa. Hän ampui myös kahdesti Kathrynin veljeä Keviniä, joka pääsi ulos hälyttämään apua ja selvisi hengissä. Kevin kuvaili Raderia myöhemmin TIME-lehden mukaan *"keskikokoiseksi runsaasti hikoilevaksi mieheksi, jolla oli pensasmaiset viikset ja 'psykopaattiset' silmät"*.[1]

”BTK” tulee julkisuuteen ja lisää murhia

Lokakuussa 1974 Rader jätti kirjastossa olevan kirjan väliin kirjeen, jossa hän otti vastuun Oteron perheen murhista.[1][4] Paljon kielioppi- sekä kirjoitusvirheitä sisältävä viesti antoi viranomaisille viitteitä tekijän luonteesta, ja paikallislehti alkoi seurata tapausta. Rader kirjoitti: *"Minun on vaikea hallita itseäni. Varmaan pidätte minua seksuaalisesti vinksahtaneena psykoottina."* Hän varoitti, että iskisi uudelleen, ja lisäsi: *"Minun koodisanani ovat sitoa heidät, kiduttaa heidät, tappaa heidät – B.T.K."* Kirjaimet jäivät elämään, ja murhaaja tunnettiin tästä lähtien Yhdysvaltojen mediassa nimellä *BTK Killer*.[1]

Seuraavat tiedossa olevat rikokset tapahtuivat vuonna 1977. Maaliskuussa Rader oli odotellut uhriaan, joka ei tullutkaan kotiin. Tästä turhautuneena hän houkutteli kadulla poliisina esiintymällä kuusivuotiaan Steve Vianin viemään hänet kotiinsa, jossa hän sitoi ja kuristi tämän äidin Shirley Vianin sen jälkeen kun oli lukinnut naisen kolme lasta kylpyhuoneeseen. Joulukuussa 1977 hän murtautui jonkin aikaa seurailemansa Nancy Foxin kotiin ja odotti häntä siellä, murhasi Foxin ja soitti seuraavana päivänä itse poliisille ilmoittaakseen rikoksesta. Tammikuussa 1978 hän lähetti runon paikalliselle sanomalehdelle Vianin murhasta. Muutamaa viikkoa myöhemmin hän lähetti kirjeen paikalliselle televisiokanavalle ja ilmoitti olevansa vastuussa Vianin, Foxin ja erään tuntemattoman uhrin kuolemista. Hän ilmaisi tekojensa motiiviksi saman tuntemattoman tekijä "X":n,[7] kuten sarjamurhaaja Viiltäjä-Jackilla, Ted Bundyyn ja David Berkowitzilla,[1] ja rinnasti itsensä heihin yhtä kuuluisana.[7] Kirjeessään hän kirjoitti: *"Kuinka monta ihmistä minun on tapettava ennen kuin saan nimeni lehteen tai valtakunnallista huomiota?"* Seurauksena ollut uutisointi laukaisi yhteisössä paniikin.[6]

Huolimatta tästä kissa-hiiri -leikistä viranomaisten kanssa Rader vaikutti ulospäin huolehtivalta aviomieheltä, joka pystyi salaamaan murhanhimoisen puolensa. Hän valmistui vuonna 1979 Wichitan yliopistosta rikosoikeuden hallinnon tutkinnolla. Hän jatkoi kuitenkin viranomaisten ärsyttämistä ja näytti olevan valmis iskemään jälleen. Pitkän hiljaiselon jälkeen Rader tappoi naapurinsa Marine Hedgen 27. huhtikuuta 1985. Hedgen alaston ruumis löydettiin muutamaa päivää myöhemmin tien varresta. Seuraavana vuonna hän murhasi Vicki Wegerlen tämän kodissa, joka päästi sisään puhelinasentajana virkapuvussa esiintyneen Raderin. Hänen viimeinen tunnettu uhrinsa oli 62-vuotias Dolores Davis, joka katosi syrjässä sijaitsevasta kodistaan 19. tammikuuta 1991.[1]

Seuraavien vuosien ajan BTK katosi poliisin ja median näkyvistä. Hän väitti myöhemmin keskittyneensä omaan perheeseen. Hän jätti työpaikkansa turvallisuusalan yritys ADT Security Services'ssä 1980-luvun lopulla ja aloitti työn Park Cityn kunnassa järjestyksenvalvojana ja rankkurina vuonna 1991. Uudessa roolissaan Rader oli tunnettu tarkkuudestaan: hän mittaili naapuriensa nurmikon pituutta ja jahtasi kulkukissoja sekä koiria. Hänen kerrotaan nauttineen siitä vallasta, jota sai käyttää naapureihinsa ja muihin kansalaisiin. Hän toimi myös partiopoikajohtajana ja seurakuntansa kirkkoneuvoston puheenjohtajana.[1] Huhtikuussa 1979 Rader oli odottanut iäkkään naisen kodissa, mutta poistunut ennen tämän paluuta. Hän lähetti naiselle kirjeen ilmoittaakseen, että BTK oli ollut paikalla. Viranomaiset yrittivät napata hänet julkaisemalla vuonna 1977 taltioidun puhelinsoittonsa toivossa, että joku tunnistaisi äänen.[1]

Vuonna 2004, Oteron perheen murhien 30-vuotismuistovuoden myötä, BTK palasi julkisuuteen. Rader lähetti ivallisia kirjeitä paikallisille medioille ja viranomaisille, joissa oli hänen rikoksiinsa liittyviä esineitä – valokuvia, sanaristikoita ja luonnos "BTK-tarinasta". Hän jätti viestejä myös julkisille paikoille, joista ilmoitti viranomaisille. Rikostutkija Ken Landwehristä tuli hänen luotettu kontaktinsa, jota hän nimitti poliisikollegakseen. Tältä hän kysyi muropakkaukseen julkiselle paikalle jättämässään viestissä, voitaisiinko tietokonelevyke jäljittää häneen, mihin Landwerh vastasi paikallislehteen laitetussa pikkuilmoituksessa kieltävästi.[3][8]

Pidätykseen johtivat Raderin paikallislehden toimitukseen lähettämä 1,44 megatavun Memorex levyke, jossa oli Word-muotoinen asiakirja. Rader ei tiennyt, että levykkeen metatiedostossa oli tallennettuna hänen etunimensä sekä tietokoneen omistaneen seurakunnan nimi.[1][5][4] [6] Näiden tietojen perusteella tutkijat pääsivät hänen jäljilleen. Viranomaiset huomasivat myös Raderin auton valvontakameran tallenteissa joillakin viestien jättöpaikoilla ja varmistivat lopullisesti hänen henkilöllisyytensä DNA:n avulla Raderin tyttären yliopiston terveydenhuollon ottaman näytteen avulla ja Vicki Wagerlen kynnen alta saadun näytteen avulla.[1] Kuulustelujen aikana Rader oli järkyttynyt siitä, että rikostutkija Ken Landwehr oli valehdellut hänelle levykkeen jäljitettävyydestä

Oikeudenkäynti ja vankeustuomio

Dennis Rader poliisikuulusteluissa vuonna 2005

Dennis Rader pidätettiin 25. helmikuuta 2005, ja häntä syytettiin kymmenestä murhasta. Hänen naapurinsa ja seurakuntalaisensa olivat järkyttyneitä uutisesta – heidän oli vaikea uskoa, että heidän tuntemansa ystävällinen mies oli sarjamurhaaja. Lähes 35 vuoden avioliiton jälkeen hänen vaimonsa Paula Dietz haki järkyttyneenä avioeroa, joka astui voimaan heinäkuussa 2005 – vain kuukausi sen jälkeen, kun Rader oli myöntänyt syyllisyytensä BTK-murhaajana.[1]

Rader oli oikeudessa kuultavana 1. maaliskuuta 2005. Oikeudenkäynnissä Dennis Rader piti narsistiseksi ja sekavaksi kuvatun 20-minuuttisen kiitospuheen, jossa hän kiitti kaikkia tuesta ja osaanotosta. Paikalla olleet vertasivat Raderin puhetta myöhemmin Oscar-gaalan kiitospuheeseen.[5] Oikeudenkäynnissä Rader kertoi myös järkyttävällä tarkkuudella rikostensa yksityiskohdista – ilman katumusta tai tunteita.[1] Hänen antamansa todistus rikoksistaan toi esiin näkemyksiä hänen psykopaattiseen mieleensä. Rader sanoi, että Oteron perhe olisi tuonpuoleisessa hänen palvelijoinaan ja seksiorjina. Hän väitti, että sama tapahtuisi myös toiselle uhrille, Shirley Vianille. Hän lisäsi, että hän olisi tappanut Vianin tyttären ja muutkin lapset, jos puhelin ei olisi soinut ja nopeuttanut hänen poistumistaan rikospaikalta.[8]

Hän kuvaili itseään sanoilla, *"Olen melko ilkeä – tai voin olla. Mutta toisaalta olen myös todella, tiedätkö, mukava tyyppi."*[5] Koska murhat tapahtuivat ennen kuin Kansasin osavaltio palautti kuolemanrangaistuksen vuonna 1994, Rader siirrettiin El Doradon vankilaan.[1] Dennis

Rader tuomittiin vankeuteen 175 vuodeksi.[4] Hän elää ylimmän turvaluokan vankilassa eristyssellissä ja liikkuu sen ulkopuolella tunnin ajan viisi kertaa viikossa kahleissa suihkuun tapaamatta muita vankeja

Zodiac Killer	
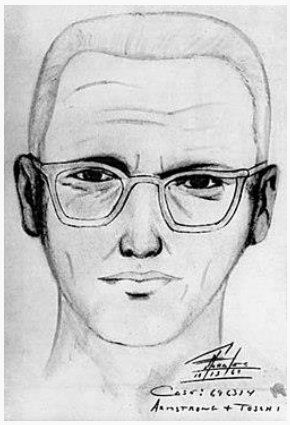 Todistajanlausuntoihin perustuva piirros murhaajasta.	
Henkilötiedot	
Syntynyt	Ei tietoja
Murhat	
Uhrien määrä	7 kuollutta, 2 loukkaantunutta (väitti murhanneensa 37)
Maa	Yhdysvallat
Osavaltiot	Kalifornia
Muut tiedot	
Nimikirjoitus	
Aiheesta muualla	
Kotisivu	

Zodiac on tunnistamattoman sarjamurhaajan salanimi , joka murhasi ainakin viisi ihmistä San Franciscon lahden alueella joulukuun 1968 ja lokakuun 1969 välisenä aikana. Zodiac hyökkäsi kolmen pariskunnan ja taksikuskin kimppuun Beniciassa , Vallejossa , Napan piirikunnassa ja San Franciscon kaupungissa. Kaksi Zodiacin seitsemästä uhrista selvisi hengissä.

Bay Arean sanomalehdille lähetetyissä kirjeissä Zodiac otti vastuun murhista, kuvaili vain poliisin tiedossa olevia yksityiskohtia, uhkasi pommituksilla ja uusilla murhilla, jos sanomalehdet eivät julkaisisi hänen kirjeitään, ja liitti kirjeenvaihtoonsa kryptogrammeja . Kaksi Zodiacin neljästä kryptogrammista purettiin vuosina 1969 ja 2020, ja kaksi muuta ovat edelleen ratkaisematta. [1] Zodiacin viimeisen kirjeen sai San Francisco Chronicle vuonna 1974. Kirjeessä Zodiac väitti tappaneensa 37 ihmistä, joista yksi oli vuonna 1966 tapahtunut naisen murha Riversidessa , Kaliforniassa.

Vaikka Zodiacin todellista henkilöllisyyttä koskevia teorioita on useita, ainoa poliisin nimeämä epäilty oli Arthur Leigh Allen , entinen alakoulun opettaja ja tuomittu seksuaalirikollinen , joka kuoli vuonna 1992. Zodiacin murhat, kryptogrammit ja sanomalehtikirjeet ovat tehneet tapauksesta yhden Amerikan historian kuuluisimmista ratkaisemattomista tapauksista. Zodiacista on tullut populaarikulttuurin kiinteä osa , ja amatöörietsivät ympäri maailmaa jatkavat hänen henkilöllisyytensä etsintää.

Vuonna 2004 San Franciscon poliisilaitos merkitsi tapauksen ”passiiviseksi”, mutta avasi sen myöhemmin uudelleen vuonna 2006. Kalifornian oikeusministeriö , liittovaltion tutkintatoimisto , Vallejon kaupunki sekä Napan ja Solanon piirikuntien sheriffit pitävät tapauksen tilana ”avoinna”.

Joseph James DeAngelo

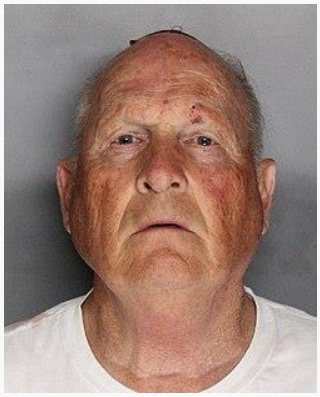

DeAngelon pidätyskuva huhtikuussa 2018.

Rikokset	murha, kidnappaus
Uhrit	13
Vangittu	24. huhtikuuta 2018
Rangaistus	elinkautinen vankeus (21. elokuuta 2020)

Joseph James DeAngelo (s. 8. marraskuuta 1945 Bath, New York, Yhdysvallat)[2] on yhdysvaltalainen sarjamurhaaja, sarjaraiskaaja, murtovaras ja entinen poliisi, joka syyllistyi 13 murhaan, yli 50 raiskaukseen ja yli 120 murtovarkauteen Kaliforniassa vuosina 1973–1986.[3][4][5][6]

Hän on syyllinen ainakin kolmeen eri rikossarjaan osavaltiossa. DeAngelo aloitti raiskaamisen 1970-luvun alussa, tappamisen 1978 ja lopetti 1986.[7] Hänet tunnetaan myös nimillä Golden State Killer (kultaisen osavaltion tappaja), East Area Rapist eli EAR (itäisen alueen raiskaaja), Diamond Knot Killer (timanttisolmutappaja) ja Original Night Stalker. Vuoden 2001 DNA-testi yhdisti varmuudella raiskaukset ja murhat toisiinsa.

Huhtikuussa 2018 Sacramenton poliisi ilmoitti pidättäneensä DeAngelon.[7] Hän myönsi kesäkuussa 2020 syyllisyytensä murhiin, raiskauksiin ja kidnappauksiin.[8] DeAngelo tuomittiin 21. elokuuta 2020 elinkautiseen vankeusrangaistukseen ilman mahdollisuutta ehdonalaisuuteen

Samuel Little

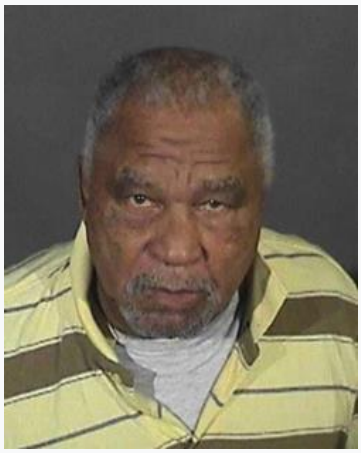

Littl vuonna 2012

Syntynyt	Samuel McDowell 7. kesäkuuta 1940 Reynolds, Georgia , Yhdysvallat
Kuoli	30. joulukuuta 2020 (80-vuotias) Los Angelesin piirikunta, Kalifornia , Yhdysvallat
Muut nimet	Samuel McDowell Kuristumis- ja aivohalvaustapaaja Herra Sam
Tunnettu	Yhdysvaltain historian tuotteliain sarjamurhaaja vahvistettujen uhrien lukumäärällä mitattuna
Tuomio	Murha (8 syytekohtaa)
Rikollinen rangaistus	Neljä elinkautista vankeusrangaistusta ilman mahdollisuutta ehdonalaiseen vapauteen
	Tiedot
Uhrit	60–93+
Rikosten laajuus	1970–2005 (vahvistettu) 1960–2012 (mahdollinen) [1][2]
Maa	Yhdysvallat
Osavaltiot	Kalifornia , Texas ja Ohio (tuomitut) Kuusitoista muuta (syytettyjä) [1]
Pidätyspäivämäärä	5. syyskuuta 2012

Samuel Little (tunnetaan myös nimellä Samuel McDowell,[1][2] 7. kesäkuuta 1940 Reynolds, Georgia[3] – 30. joulukuuta 2020[4]) oli yhdysvaltalainen sarjamurhaaja. Samuel little murhasi varmasti 8 ihmistä mutta hänen on epäilty tappaneen 60 ihmistä, hän itse myönsi murhanneensa 93 tai enemmän

Kiertolaiselämää viettänyt Little tappoi usein seksityöläisiä ja päihderiippuvaisia.[9] Hän oli entinen kilpanyrkkeilijä, ja hänen tyylinään oli tyrmätä uhrinsa ensin iskuilla ja sitten kuristaa heidät. Surmien tekotavan takia Littlen uhrien ruumiisiin ei jäänyt puukotukseen eikä luodin osumaan viittaavia merkkejä. Niinpä monien Littlen tappamien ihmisten tulkittiin alun perin kuolleen luonnollisista syistä, huumeiden yliannostukseen tai tapaturmaisesti eikä henkirikoksen seurauksena.[5] Huomattavan osan Littlen tekemistä murhista arvellaan tapahtuneen 1970- ja 1980-luvuilla ennen DNA-teknologian yleistymistä rikostutkinnassa.[6][7]

FBI:n mukaan Little saattaa olla yksi Yhdysvaltain historian tuhoisimmista sarjamurhaajista

”Helsingin kellarisurmaaja”, murhasi mahdollisesti kolme naista Helsingissä kerrostalojen kellareihin vuosina 1976–1981. Kaikkia kolmea tapausta yhdistävät surmaa edeltäneet olosuhteet, surmapaikka ja se, että uhreille oli tehty, tai yritetty tehdä seksuaalista väkivaltaa. Kaikki uhrit olivat olleet palaamassa illanvietosta kotiinsa, kun olivat matkalla kohdanneet surmaajansa ja menneet sitten surmaajan kanssa kotitalonsa kellaritiloihin. Yksi murhatuista oli Susanne Lindholm vuonna 197**6**

Rikokset	murha,
Uhrit	3+

Henkilötiedot	
Koko nimi	Ann Maria Gyllgren
Syntynyt	marraskuu 1950
Kansalaisuus	Suomi
Muut tiedot	
Rikokset	murha murhan yritys törkeä pahoinpitely törkeä varkaus varkaus huumausainerikos
Uhrit	5
Vangittu	maaliskuussa 2009
Rangaistus	elinkautinen vankeus

Ann Maria Gyllgren[1] (ent. **Ann-Maria Myllgren**[2], ent. **Aino Nykopp-Koski**[2], ent. **Aino Nykopp**)[3]; (s. marraskuu 1950 Rantsila[4][3]) on suomalainen sarjamurhaaja, joka työskennellessään perushoitajana murhasi viisi potilastaan ja yritti murhata useita muita potilaitaan vuosina 2004–2009.[1]

Ennen henkirikoksia hänelle oli langetettu ehdollisia vankeustuomioita muun muassa huumaavien lääkeaineiden ja potilaiden omaisuuden varastamisesta.[4][5] Selkeää motiivia vanhusten murhille ei löytynyt, mutta se saattoi liittyä uhrien omaisuuden tavoitteluun.[6] Julkisuudessa hänestä on käytetty myös nimitystä ”myrkkyhoitaja”.[7]

Kolme Nykoppin hoitamaa potilaista kuoli sairaalassa vuosina 2004, 2005 ja 2006, ja myrkytykset jäivät tuolloin havaitsematta. Uhrit jouduttiin oikeuden päätöksellä nostamaan haudasta. Tämän jälkeen oikeuskemiallinen tutkimus paljasti vuonna 2009, että kahdessa tapauksessa uhrien kuolinsyynä oli keskushermostoon vaikuttavan lääkkeen yliannostus. Lisäksi Nykopp oli varastanut uhriensa omaisuutta.[8]

Poliisi alkoi tutkia Nykoppin toimia maaliskuussa 2009 sattuneen myrkytystapauksen jälkeen. Nykopp oli todistajan kertoman mukaan valmistanut jogurttiannoksen, johon oli sekoitettu erilaisia hengenvaarallisia lääkkeitä. Uhriksi joutunut iäkäs nainen saatiin pelastettua Marian sairaalassa. Tutkinnan aikana selvisi monta vastaavanlaista myrkytystapausta.[4] Nykopp kiisti rikokset. Häneltä takavarikoitiin 1 800 huumaavaa lääketablettia.[9] Hänen mukaansa joissakin tapauksissa oli kyse luonnollisista kuolemista, toisissa potilaat ottivat itse liikaa lääkkeitä.[10]*lähde?*

Oikeudenkäynti ja vankeus

Helsingin käräjäoikeus katsoi Nykoppin 14. toukokuuta 2010 antamallaan välipäätöksellä syylliseksi viiteen murhaan, viiteen murhan yritykseen ja kahteen törkeään pahoinpitelyyn[8] ja määräsi hänet mielentilatutkimukseen.[11] Tutkimuksen mukaan hän toimi täydessä ymmärryksessä, ja hänellä oli antisosiaalinen persoonallisuushäiriö, johon liittyy useita psykopaattisia piirteitä.[12][13] Tutkimuksen mukaan hän oli kyvykäs manipuloimaan muita ihmisiä valheellisella empaattisella käytöksellä.[6]

Nykopp tuomittiin Helsingin käräjäoikeuden päätöksellä 22. joulukuuta 2010 elinkautiseen vankeuteen. Hän valitti tuomiosta ja tapauksen käsittely hovioikeudessa alkoi syksyllä 2011.[14] Helsingin hovioikeus katsoi 29. maaliskuuta 2012 antamallaan tuomiolla Nykoppin syylliseksi viiteen murhaan, viiteen murhan yritykseen, kolmeen törkeään pahoinpitelyyn, kahteen törkeään varkauteen, kahteen varkauteen sekä kahteen huumausainerikokseen.[8]

Hovioikeus piti käräjäoikeuden langettaman elinkautisen vankeustuomion voimassa.[15] Korkein oikeus hylkäsi Nykopp-Kosken valituslupahakemuksen 22. marraskuuta 2012 antamallaan päätöksellä.[16]

Ennen tuomiota Nykopp oli tutkintavankeudessa puolitoista vuotta. Hänen yhteydenpitonsa vanhaan perheeseensä katkesi. Nykopp avioitui toisen vangin kanssa tutkintavankeutensa aikana.[6]

Myllgren anoi hovioikeudelta pääsyä ehdonalaiseen keväällä 2020 suoritettuaan elinkautisesta tuomiostaan 11 vuotta. Hovioikeus hylkäsi anomuksen vedoten muun muassa Myllgrenin tekemien rikosten määrään ja laatuun sekä siihen, että Myllgrenin riski syyllistyä uudelleen väkivaltarikokseen on suuri.[17] Toisen kerran hän anoi vapauteen pääsyä vuonna 2022; anomus torjuttiin. Tuomittu oli muuttanut tuossa vaiheensa nimensä Gyllgreniksi.[2] 16 vuotta tuomiota suoritettuaan hän anoi jälleen huhtikuussa 2025 pääsyä ehdonalaiseen vapauteen.[18] Hovioikeus hylkäsi anomuksen toukokuussa 2025 katsoen, että Gyllgren ei ollut suorittanut riittävästi rangaistustaan ja että vapautuessaan hänellä olisi edelleen riski syyllistyä uuteen väkivaltarikokseen.[19]

Uhrit	11+

Gilgo Beachin murhat on New Yorkin Long Islandille sijoittuva, 1990-luvun alusta 2010-luvulle ajoittunut ja vuonna 2011 paljastunut henkirikosten sarja, jossa on tunnistettu kaikkiaan kahdeksan uhria. He ovat olleet iältään 20–34-vuotiaita naisia, joista osa ehti olla sijoillaan jopa vuosia ennen löytymistään.

Sarjamurhaajan ruumiskätkö paljastui joulukuussa 2010, kun eräs poliisiviranomainen oli ruumiskoiran kanssa Gilgo Beachilla, Ocean Parkwayn varrella etsimässä lähistöllä kuukausia aiemmin kadonnutta naista, joka ei kuitenkaan ollut rannalta löydettyjen ruumiiden joukossa. Siitä käynnistyi Long Islandin historian mittavin rikostutkinta.

Kaikkia tunnistettuja naisuhreja yhdisti seksityö, ja heistä neljä oli tavannut murhaajan Craigslistin kautta. Lähes kaikkien uhrien ruumiit tai ruumiiden osia löytyivät Gilgo Beachilta. Löydetyistä ruumiista on yhä tunnistamatta aasialainen mies. Henkirikosten sarjan ollessa vielä pimeä tekijästä käytettiin mediassa nimeä **Long Islandin sarjamurhaaja**.[1][2]

59-vuotias newyorkilainen arkkitehti ja perheenisä Rex Heuermann pidätettiin 13. heinäkuuta 2023 epäiltynä murhista, ja hän on saanut syytteet kaikkiaan seitsemässä tapauksessa. Hän on kiistänyt syyllisyytensä.[1]

Tausta

Ocean Parkwayn ja Robert Moses Causewayn liittymä.

Maksettuna seuralaisena eli *escortina* työskennellyt 24-vuotias Shannan Gilbert katosi Long Islandin Oak Beachilla 1. toukokuuta 2010, kun hän oli poistunut hysteerisenä asiakkaansa kotoa. Hän oli 20 minuutin hätäkeskuspuhelussa toistellut, että hänet yritetään tappaa. Gilbertiä ei nähty sen jälkeen, kun hän oli ilmaantunut samassa mielentilassa toiseen taloon Oak Beachin alueella ja asukkaan soittaessa poliisille paennut paikalta juosten. Gilbert oli ollut kateissa lähes puoli vuotta, kun koirapartio etsi häntä Ocean Parkwayn varrelta lähellä Gilgo Beachia. Tällöin 11. joulukuuta 2010 löytyi ensimmäinen Gilgo Beachin murhasarjaan liittyvä ruumis, Melissa Barthelemy.[2]

Suffolkin piirikunnan poliisi alkoi haravoida rantaa tarkemmin etsien Gilbertiä, mutta 13. joulukuuta löytyi läheisyydestä kolme ruumista lisää. Ruumiit arvioitiin parikymppisiksi naisiksi, ja tuorein uhri oli ollut kuolleena muutaman kuukauden. Kolme muuta uhria tunnistettiin löytämisjärjestyksessä Amber Costelloksi, Megan Watermaniksi ja Maureen Brainard-Barnesiksi. Watermanin ruumis tunnistettiin 19. tammikuuta 2011 ja kolme muuta 24. tammikuuta. Heidät alettiin tuntea mediassa ”Gilgo Beachin nelikkona”.[2][3]

Poliisi käynnisti Long Islandin historian laajimmat maastoetsinnät, ja rannalta löytyi maalis-huhtikuussa 2011 vielä neljä muuta ruumista. Vajaat kaksi kilometriä itään nelikon ruumiiden löytöpaikasta löydettiin vuonna 2003 kadonneen Jessica Taylorin osittaiset jäänteet, aasialaisen miehen ruumis, osia valkoihoisen naisen ruumiista sekä pienen lapsen ruumis. Kaikki uhrit on liitetty Long Islandin sarjamurhaajaan, josta poliisi teki profiilin henkirikossarjan paljastuttua.[2]

Jones Beachin osavaltiopuistosta löytyi 11. huhtikuuta 2011 lisää ruumiin jäänteitä, jotka liitettiin afroamerikkalaiseen nimeltä tuntemattomaan naiseen eli "Jane Doe" nro 3:een, ja DNA-testien perusteella hänet tunnistettiin Gilgo Beachilta löydetyn tyttölapsen äidiksi. Toiset Gilgon jäänteet yhdistettiin tuntemattomaan naisen ruumiiseen nro 6, ja kolmannet Tobay Beachin jäänteet ruumiiseen nro 7, jonka osia oli löydetty Fire Islandilta vuonna 1996. Jessica Taylorin kädetön ja päätön torso oli löydetty jo vuonna 2003 Manorvillesta, ja "Jane Doe" nro 6:n jäänteitä oli löydetty samalta alueelta vuonna 2000. Toukokuussa 2020 poliisi ilmoitti, että uhri nro 6 oli tunnistettu Valerie Mackiksi, joka oli nähty elossa viimeksi New Jerseyssä keväällä 2000. Niin kutsuttu ”Fire Islandin Jane Doe” tunnistettiin elokuussa 2023, kun pääepäilty Rex Heuermann oli jo pidätetty.[3]

Shannan Gilbertin ruumis löydettiin 13. joulukuuta 2011 Oak Beachin suoalueelta kilometrien päässä Gilgo Beachilta ja vain parin sadan metrin päässä paikasta, missä hänet oli nähty viimeisen kerran. Hänen tavaroitaan, kuten matkapuhelin, henkilökortti, farkut ja kengät, oli löydetty viikkoa aiemmin samalta alueelta. Tarkkaa kuolinsyytä ei pystytty määrittämään, mutta poliisi totesi Gilbertin kuoleman tapaturmaksi.[3]

Tutkinta

Löytöpaikka

Gilgo Beach on noin kymmenen kilometrin pituinen rantakaistale Atlantille työntyvän Long Islandin eteläpuolella. Hiekkarannan takaa alkaa pensaikkoinen suoalue, ja välissä kulkee Ocean Parkway -moottoritie. Sen varrelta tai rannan läheisyydestä löydettiin lopulta kaikkiaan 11 ruumista. Ensimmäisenä löytyneet neljä naisuhria oli sidottu nilkoistaan ja kääritty säkkikankaaseen, minkä jälkeen ruumiit oli jätetty pensaisiin parin sadan metrin mittaiselle alueelle tienvarteen.[1]

Uhrien profiilit

Kaikki kahdeksan tunnistettua naisuhria olivat parikymppisiä seksityöntekijöitä, ja heidät oli murhattu aikavälillä 1993–2010.[4] Aluksi poliisi yhdisti neljä ensimmäisenä tunnistettua uhria samaan murhatutkintaan. Naiset tekivät seksityötä, ja yksi heistä oli lisäksi huumeaddikti. He kaikki olivat kadonneet sen jälkeen, kun olivat lähteneet tapaamaan asiakasta, tosin yhdestä ei oltu tehty lainkaan katoamisilmoitusta.[1]

Suffolkin piirisyyttäjä Ray Tierney kertoi heinäkuussa 2023 tiedotustilaisuudessa, että jokainen Gilgon nelikosta oli löydetty samalla lailla sidottuna joko vyöllä tai teipillä ja käärittynä säkkikankaaseen.[5] Lähes kaikki tunnistetut naiset olivat myös hyvin pienikokoisia, ainoastaan Waterman oli ruumiinrakenteeltaan muita uhreja tanakampi.[6]

Tekijän profiili

Jo tutkinnan alussa vuonna 2011 poliisi teki profiilin Long Islandin sarjamurhaajasta: koulutettu, naimisissa, taloudellisesti vakavarainen, iältään 25–45-vuotias ja asuu lähellä Ocean Parkwayta. Hänen arveltiin myös tavanneen uhrinsa ja tehneen surmatyöt muun perheen ollessa lomamatkoilla.[1]

Uhrien valinnassa katsottiin olleen selkeää kaavamaisuutta: murhaaja etsi netistä nuoria, valkoihoisia seksityöntekijöitä. Hän houkutteli heidät tapaamisiin, surmasi kuristamalla, kääri ruumiit säkkikankaaseen ja jätti ne Ocean Parkwayn varrelle. Ruumiiden jätön uskotaan tapahtuneen yöllä pimeään aikaan moottoritien ollessa autio. Toisaalta muiden, tunnistamattomien uhrien kuolintavoissa oli eroavaisuuksia, ja lisäksi kaikkia ruumiita ei löydetty yhtenä kappaleena. Tämä herätti kysymyksen, olivatko kaikki ruumiit saman tappajan uhreja.[7]

Pääsy epäillyn jäljille

Piirikunnan poliisin tekemän alkuvaiheen tutkinnan on sanottu olleen epäjärjestelmällistä ja toiminnaltaan häiriöistä kärsivää.[8] Vahvojen johtolankojen puuttuessa tutkinta ei edennyt, ja tapaus kylmeni yli kymmeneksi vuodeksi.[1]

Tammikuussa 2022 piirikunnan poliisijohdossa tehtiin muutoksia, ja rikoksiin syyllistynyt poliisipäällikkö ja tätä tukenut asianajaja saivat vankeustuomiot. Uusi työryhmä perustettiin tutkimaan Gilgo Beachin murhia. Tällöin alettiin seurata jo 12 vuotta aiemmin saatua vihjettä, joka oli alussa jäänyt huomiotta. Vuonna 2010 murhatun Amber Costellon ystävä, joka tiettävästi oli myös hänen parittajansa, kertoi poliisille jo murhatutkinnan alussa häätäneensä erään asiakkaan matkoihinsa tämän asunnolta. Mies ei kertomansa mukaan nähnyt asiakasta kunnolla, mutta pani merkille hänen kulkuneuvonsa, vihreän Chevrolet Avalanchen. Näkemästään miehestä parittaja käytti kuvausta ”*ogre*”, joka tarkoittaa suomeksi ”hirviötä” tai ”jättiläistä”.[1]

Autohavainnon avulla tutkijat alkoivat haarukoida silminnäkijän kuvaileman auton omistajista mahdollista epäiltyä. Rex Heuermannin nimi tuli esille tuolloin ensimmäisen kerran. Lopulta Heuermann paljastui niin kutsutun *burner*-puhelimen kautta. Halvoissa burner-puhelimissa on yleensä prepaid-liittymä, jotta puhelimen jäljittäminen olisi vaikeampaa. Sarjamurhatapauksen syyttäjät ovat kertoneet, että tällainen puhelin oli voitu yhdistää Gilgo Beachin murhiin sähköpostiosoitteen avulla. Kyseistä osoitetta oli käytetty seksikauppaan, ja useat uhrit olivat käyttäneet Craigslist-seuranhakusivustoa asiakkaiden hankkimiseen.[9]

Poliisi seurasi myös Heuermannin oman puhelimen, prepaid-puhelimen sekä uhrien puhelimien liikennettä, ja niiden voitiin osoittaa liikkuneen yhtenevästi. Puhelintukiaseman tietojen avulla tutkijat pystyivät lopulta rajaamaan epäillyt vain kouralliseen ihmisiä. Sen jälkeen keskityttiin tutkimaan tiettyjen matkapuhelin tukiasemien alueella asuvia sekä etsimään silminnäkijän kuvaukseen sopivaa epäiltyä ja vihreää lava-autoa. Lopulta tutkijat päätyivät Heuermanniin, sillä hän vastasi parittajan kuvausta isokokoisesta miehestä ja asui vain alle kymmenen kilometrin päässä Gilgo Beachilta Massapequa Parkissa, jossa Megan Waterman oli käyttänyt puhelintaan viimeisen kerran. Lisäksi hänen tiedettiin murhien aikaan ajaneen veljelleen rekisteröityä vihreää Chevrolet Avalanchea.[1][9]

Syytteet

Raskauttavat todisteet Heuermannia vastaan saatiin DNA-näytteen avulla, joka otettiin talteen tammikuussa 2023 pois heitetystä pizzalaatikosta. Näytettä verrattiin erään uhrin päältä löytyneeseen miehen hiukseen, ja se täsmäsi Heuermanniin.[1] Myös hänen sukulaiseltaan otettu DNA-näyte täsmäsi toiseen samanlaiseen todisteeseen, joka löydettiin säkistä, johon yksi uhreista oli kätketty. Yksittäisten hiusten DNA-todisteiden myötä Heuermann pidätettiin hänen poistuttuaan toimistostaan Manhattanilla, ja hänelle luettiin syytteet Melissa Barthelemyn, Megan Watermanin ja Amber Costellon murhista. Tuolloin häntä pidettiin myös pääepäiltynä Maureen Brainard-Barnesin tapauksessa.[9]

Heuermannille luettiin syyte 16. tammikuuta 2024 Maureen Brainard-Barnesin murhasta. Syytteen nostoa oli odoteltava, koska dna-tulokset tulivat viiveellä.[8] Todisteiden perusteella voitiin lopulta osoittaa, että uhrin jalkojen ympärille sidotusta nahkavyöstä löytynyt hius kuului Heuermannin islantilaiselle vaimolle, Asa Hellerupille. Tämä oli luottokorttitietojen mukaan kuitenkin Atlantic Cityssä pariskunnan lasten kanssa murhan tapahtuma-aikaan vuonna 2007, ja Heuermann oli jäänyt New Yorkiin.[3]

Hiustodisteet toivat Heuermannille kesäkuussa 2024 syytteet myös Jessica Taylorin ja vuonna 1993 kuolleen Sandra Costillan murhista. Hänen hiuksiaan löydettiin uhrien löytöpaikalta, ja lisäksi silminnäkijä oli kertonut nähneensä Heuermannin autoon täsmäävän ajoneuvon Manorvillessä samoihin aikoihin, kun Taylorin ruumis löytyi heinäkuussa 2003. Autorekisteristä selvisi myös, että Heuermann oli ostanut vihreän Chevrolet Avalanchen vain hiukan ennen Taylorin katoamista.[3]

Juhani Aataminpoika	
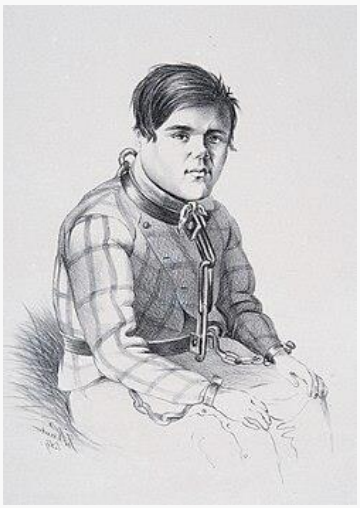	
Henkilötiedot	
Syntynyt	31. heinäkuuta 1826 Vesivehmaa, Asikkala, Suomi
Kuollut	syyskuussa 1854 (28 vuotta) Viaporin linnoitus, Helsinki, Suomi
Kansalaisuus	Suomen suuriruhtinaskunta
Muut tiedot	
Muut nimet	Kerpeikkari
Uhrit	12+
Vangittu	20. marraskuuta 1849
Rangaistus	kuolemantuomio; lievennettiin elinkautiseksi vankeudeksi

Juhani Aataminpoika eli Kerpeikkari (31. heinäkuuta 1826 Vesivehmaa – syyskuu 1854 Viaporin linnoitus, Suomen suuriruhtinaskunta) oli mahdollisesti Suomen historian vahingollisin murhaaja. Hän surmasi loka-marraskuun 1849 aikana 12 ihmistä Etelä-Suomessa. Aataminpoikaa on joskus luonnehdittu ensimmäiseksi Suomen historian tuntemaksi sarjamurhaajaksi.

Elämänvaiheet

Juhani Aataminpoika lähti kotoaan 15-vuotiaana, kierteli renkinä ja teki samalla erilaisia pikkurikoksia. Lokakuussa 1849 häntä oltiin viemässä Hämeenlinnan vankilasta Hauhon syyskäräjille hevosvarkaudesta syytettynä, kun hän karkasi Hauholla saattajiltaan ja aloitti henkirikostensa sarjan.

Lammilla hän surmasi Helisevän torpan isännän ja emännän yhdessä Kustaa Kratula -nimisen miehen kanssa. Täältä hän jatkoi matkaansa kotiinsa Heinolan pitäjän Hujansaloon Joenniemen torppaan (Joenniemi mainitaan ensimmäisen kerran kirkonkirjoissa vuonna 1864), jossa hän riitautui isäpuolensa Alexander Bohmin kanssa ja surmasi hänet, oman äitinsä sekä pariskunnan metsään paenneet lapset.

Hujansalosta Aataminpoika lähti kohti Saimaan kanavatyömaata ja surmasi matkan varrella lisää tapaamiaan ihmisiä. Erään miehen hän tappoi saadakseen tältä tämän papintodistuksen työnhakua varten.

Marraskuun alussa Aataminpoika oli palannut Lammille, josta käsin hän lähti ystävänsä Antti Suikon kanssa ryöstöretkelle kohteenaan Hattelmalan kylässä sijaitseva Tyryn torppa. Miehet pahoinpitelivät talonväen ja ryöstivät heidän rahansa. Torpan vanha emäntä kuoli vammoihinsa, mutta muu perhe säilyi hengissä.

Pian tämän jälkeen, 20. marraskuuta, Erik Tervakoski ja Palsan mylläri ottivat Aataminpojan kiinni Padasjoen Vesijakaan kylässä Aholan pirtissä.[1] Kiinniottoa seuranneen oikeudenkäynnin päätteeksi Viipurin hovioikeus langetti hänelle kuolemanrangaistuksen. Tuomio pysyi senaatin oikeusosastossa, mutta keisari Nikolai I lievensi sitä niin, että Aataminpoika sai 40 paria raipaniskuja sekä elinkautisen vankeusrangaistuksen. Hänet passitettiin tammikuussa 1853 Viaporin linnoitukseen ja pidettiin siellä seinään kahlittuna vankina kuolemaansa saakka syyskuussa 1854.

Aataminpojan kansanomainen lisänimi *Kerpeikkari* tulee ruotsin kielen teloittajaa tarkoittavasta sanasta *skarprättare*. Hän oli omana aikanaan kuuluisa, mutta hänen tekonsa unohtuivat pitkäksi ajaksi, eikä hän saavuttanut samanlaista kuuluisuutta kuin esimerkiksi Matti Haapoja. 2000-luvulla hän on kuitenkin noussut tutkijoiden mielenkiinnon kohteeksi.

Oikeuspsykiatri Hannu Lauerman mukaan Aataminpojan käytökselle oli olemassa syy, joka voidaan havaita hänen muotokuvansa kasvonpiirteistä.[2] Lauerman mukaan Aataminpoika kärsi suurella todennäköisyydellä synnynnäisestä kupasta.[2] Hänen äitinsä oli tuomittu salavuoteudesta eli sukupuoliyhteydestä avioliiton ulkopuolella (merkintä "*kvinsperson*").[2][3][4][5] Lauerman mukaan synnynnäisen kupan vaikutuksesta ihmisestä tulee käytökseltään arvaamaton, estoton ja helposti tulistuva.[2] Samasta sairaudesta todennäköisesti kärsivät myös tsaari Iivana Julma ja hänen poikansa Fjodor I sekä Ivan Ivanovitš.[6]

Matti Heikinpoika Haapoja (16. syyskuuta 1845 Isokyrö – 8. tammikuuta 1895 Turku) oli eteläpohjalainen murhaaja ja puukkojunkkari.

Hänen tiedetään varmasti tehneen kolme murhaa, mutta niitä on väitetty olleen yhteensä jopa 22–25. Haapojasta tuli eläessään kuuluisa ja sanomalehdet käsittelivät hänen murhatöitään laajasti ja yksityiskohtaisesti.

Haapojan rikollinen kausi

Kuuluisaksi vankikarkuriksi

Etelä-Pohjanmaalla vallitsi puukkojunkkarikausi, ja henkirikokset olivat tuolloin huomattavan yleisiä. Haapoja joutui 1860-luvun lopulla useita kertoja käräjille varkauksista ja väkivaltaisuuksista. Hän käyttäytyi muiden puukkojunkkareiden tapaan ja rehvasteli tekosillaan: ”Isontalon Antti on kuninkaana Härmässä, minun täytyy olla Ylistaron kuninkaana”.[1]

Haapoja tappoi vuonna 1869 häissä lapsuudenystävänsä Heikki Impposen, joka oli väittänyt Haapojan varastaneen häneltä rahaa. Suutuspäissään Haapoja löi Impposta puukolla. Hänet tuomittiin 12 vuodeksi pakkotyöhön Turun kuritushuoneeseen Kakolaan. Hän karkasi sieltä neljä kertaa vuosien 1870–1880 aikana ja lisäksi useita kertoja vangitsijoiltaan ja kuljettajiltaan. Karkumatkoillaan Haapoja varasteli ja kierteli markkinoilla. Häntä oli vaikea vangita, sillä hän tappeli aina voimakkaasti vastaan.[1]

Suomalaisessa lehdistössä Haapojasta tuli maankuulu. Hänen tekemisiään seurattiin tarkasti, ja hänelle rakennettiin jopa herrasmiesrosvon mainetta. Lehdistössä häntä verrattiin jopa saksalaisen rosvoromantiikan Rinaldo Rinaldini -nimiseen hahmoon. Markkinoilla Haapojasta kirjoitettiin arkkiveisuja ja kansantarinoissa hänestä kerrottiin uskomattomia tarinoita.[1]

Karkotus Siperiaan ja paluu Suomeen

Haapoja anoi vuonna 1874 ensimmäisen kerran elinkautisvankeuden muuttamista Siperiaan karkottamiseksi. Senaatin oikeusosasto hyväksyi pyynnön, kun Haapoja uusi anomuksensa vuonna 1880.[1]

Hänet kuljetettiin alkuvuodesta 1881 Omin vankisiirtolaan, Länsi-Siperiaan.[2] Omista hänet siirrettiin murhaepäilyjen vuoksi toisaalle, kauemmaksi Itä-Siperiaan, vaikka hänen syyllisyydestään murhaan ei saatu kylliksi näyttöä.[2]

Haapoja työskenteli kullanhuuhdontapaikoilla sekä Amurjoella, että Altailla. Hän oli Išminin vankilassa eristettynä talvella vuonna 1886. Sieltäkin hän karkasi ja palasi takaisin Tomskin seudulle, missä oli paljon muitakin suomalaisia karkotettuja.[2] Siperiassakin hän tappoi ainakin neljä ihmistä.[1]

Siperiassa Haapoja kärsi rangaistustaan kymmenkunta vuotta ja lähti sieltä karkumatkalle kohti Suomea ilmeisesti jo vuonna 1889, selviytyen vaikeasta yli 5 000 km matkasta onnistuneesti takaisin Suomeen kesällä vuonna 1890. Viime vaiheessa Siperiassa hän työskenteli kullanhuuhdontapaikoissa Krasnojarskissa, josta lähti karkumatkalleen. Häntä ei palautettu takaisin, koska Siperiaan karkotukset oli lopetettu Suomen senaatin päätöksellä vuonna 1887.[2]

Suomessa Haapoja tappoi vuonna 1890 Helsingissä Maria Jemina Salonen -nimisen prostituoidun. Hän kuristi naisen kylmäverisesti eikä pystynyt kertomaan mitään motiivia teolleen. Teko herätti kuohuntaa, ja sen oikeudenkäyntiä seurattiin tarkasti ajan lehdistössä.[1]

Murhaoikeudenkäynnin ajan Haapoja pidettiin Katajanokan vankilassa. Siellä hän tutustui vankien ystävänä tunnettuun Mathilda Wredeen. Wrede kirjoitti, että Haapoja olisi kääntynyt uskoon ja katuvan tekojansa. Tutkijat eivät ole yksimielisiä siitä, oliko Haapoja todella tullut uskoon vai huijasiko hän Wredeä. Haapojan uskoontuloa on epäilty, koska hän yritti syksyllä 1894 paeta Kakolasta ja haavoitti veitsellä kahta vartijaa, joista toinen kuoli myöhemmin.[1]

Itsemurha vankilassa

Epäonnistuneen pakoyrityksensä jälkeen Haapoja juoksi täynnä olleeseen ruokalaan, jossa hän puukotti itseään seitsemän kertaa rintaan. Haapoja selvisi puukotuksista, mutta hän hirttäytyi tammikuussa 1895 sellissään Turun vankilassa eli Kakolassa naruun, jonka oli punonut sukista rispaamistaan langoista.[1]

Matti Haapojan ruumis annettiin lääketieteellisen käyttöön ja luurankoa säilytettiin pitkään Rikosmuseossa Helsingissä. Rikosmuseoon luuranko oli siirretty keskusrikospoliisin ensimmäisen päällikön Kosti Vasan aloitteesta.[3] Haapoja haudattiin viimein Ylistaroon syyskuussa 1995.[1]